

TANKER OM LEDELSE

- AT OPMÅLE VERDEN - AT VÆRE MENNESKE

Publiceret: 6. juni 2018

Forfatter: Heidi Graff

”HAN BEGYNDTE AT UNDRE SIG, VAR DET VIRKELIG NØDVENDIGT, SPURGTE HAN, MAN VAR JO TRODS ALT BARE PÅ GENNEMREJSE, MAN VILLE JO KUN TIL MADRID, OG MAN VILLE DA FOR POKKER NÅ MEGET HURTIGERE FREM, HVIS MAN BARE RED DERNED. HUMBOLDT TÆNKTE SIG OM. NEJ, SAGDE HAN SÅ, HAN BEKLAGEDE. EN HØJ, HVOROM MAN IKKE VIDSTE, HVOR HØJ DEN VAR, KRÆNKEDE FORNUFTEN OG GJORDE HAM UROLIG. UDEN HELE TIDEN AT BESTEMME SIN EGEN POSITION KUNNE ET MENNESKE IKKE BEVÆGE SIG FREMAD. EN GÅDE LOD MAN IKKE LIGGE I VEJKANTEN, HVOR LILLE DEN END VAR.” (KEHLMANN)

Citatet stammer fra den fremragende skønlitterære bog ”Opmåling af verden” af den unge tyske forfatter Daniel Kehlmann. Gennem filosofisk fiktion beskriver han to ambitiøse og nysgerrige mænds kortlægning og opmåling af verden omkring år 1800.

Citatet rummer en række temaer, som vi mennesker, dengang som i dag, er optagede af.

For det første er der et tema om **tid og den lige vej til målet**: hvorfor tager vi ikke blot den lige vej uden at opholde os ved ting, som vi opdager og bliver nysgerrige efter at studere? Det handler om mål og proces og om, at *vejen dertil* er lige så spændende og lærerig som at komme frem. Humboldt insisterer på at stoppe op og måle højen, for han er på en mission om at opmåle verden til gavn og glæde for alle. Så er der et tema om at ville **kortlægge og måle**. I dag er vi overordentlig kritiske overfor vores målehysteriske samfund, som i måleiver har glemt nysgerrigheden og ”gåden i vejkanten”. På Humboldts tid var verden ”ukendt” og ambitionen om at rejse ud i den og kortlægge hver en lille del, ansås som en ærefuld mission. Kan vi i dag finde en gylden vej mellem måling og nysgerrighed? Et tredje tema, som hænger sammen med foregående, er menneskets behov for **at**

kende sin position. For hvis vi ikke ved, hvor vi er, hvordan skal vi kunne vælge vores vej videre frem? Denne erkendelse er fysisk som eksistentiel. Orienteringspunkter eller forankringspunkter bidrager til både tryghed men også til lysten til og muligheden for at vælge, prioritere, eksperimentere og se længere frem. At være mennesker, at leve som menneske sammen med andre kræver fælles orientering og fokusering. For så løsnes potentialet for at bevæge sig og bevægelse er en drivkraft, som vi mennesker trives med og næres af. Et fjerde tema er **nysgerrighed og evnen til at få øje på.** *En gåde i vejkanten:* hvis vi blot løber derudaf uden øje for det, der er omkring os, går vi glip af muligheder. At opholde sig er en forudsætning for at få øje på gåden. Gåden – at undre sig – endda at kunne undre sig over det umiddelbart almindelige er måske en evne, som vi i dag kunne opdyrke noget mere – træne. For derigennem er der mulighed for at se og handle anderledes – nytænkning med udgangspunkt i det forhåndenværende.

“ORIENTERINGS-PUNKTER ELLER FORANKRINGS-PUNKTER BIDRAGER TIL BÅDE TRYGHED MEN OGSÅ TIL LYSTEN TIL OG MULIGHEDEN FOR AT VÆLGE, PRIORITERE, EKSPERIMENTERE OG SE LÆNGERE FREM. AT VÆRE MENNESKER, AT LEVE SOM MENNESKE SAMMEN MED ANDRE KRÆVER FÆLLES ORIENTERING OG FOKUSERING.”

For mennesker har brug for hinanden – vi er flettet sammen i evig dialog om, hvad der er betydningsfuldt og hvad vi skal vælge og dertil er både måling og åbenhed ingredienser. Et andet citat fra bogen illustrerer dette:

”HAN LAGDE PENNEN FRA SIG, GNED SIG PÅ SKULDEREN OG KRØLLEDE ARKET SAMMEN. VOR BRODERLIGHED, BEGYNDTE HAN FORFRA, HVORFOR FOREKOMMER DET MIG AT VÆRE DEN EGENTLIG GÅDE? AT VI ER ALENE OG FORDOBLET, AT DU ER, HVAD JEG IKKE SKAL BLIVE, OG AT JEG ER; HVAD DU IKKE KAN VÆRE, AT VI MÅ VÆRE TO OM AT NÅ IGENNEM TILVÆRELSEN, ALTID TÆTTERE PÅ HINANDEN END NOGLE ANDRE, OM VI SÅ VIL DET ELLER EJ. OG HVORFOR FORMODER JEG, AT VOR

STORHED INGEN FØLGER VIL FÅ, OG HVAD VI END VIL UDRETTE, VIL SVINDE BORT SOM OM DEN VAR INTET, INDTIL VORE NAVNE, DER ER VOKSET IND MOD HINANDEN OG ATTER SMELTET SAMMEN TIL ET, VIL BLEGNE?"

Betydningsfulde relationer i en verden af viden/måling og nysgerrighed – skæbner forbundet til hinanden i en evig stræben efter mening og fodfæste er essensen af menneskelivet.